

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació

Una estratègia industrial per a Catalunya

Juny 2014

Índex

1. Catalunya, país industrial
2. Una estratègia industrial per a Catalunya
3. Polítiques instrumentals

1. Catalunya, país industrial

Un país industrial de PIMES

- ❑ PIB Catalunya 203.615 M€
- ❑ VAI Catalunya 38.414 M€
- ❑ Nombre empreses industrials 38.962
 - Indústries mínim 1 lloc de treball 24.381
 - Indústries < 250 llocs de treball 24.151
 - Indústries < 50 llocs de treball 23.036
- ❑ Nombre llocs treball indústria 547.200 persones

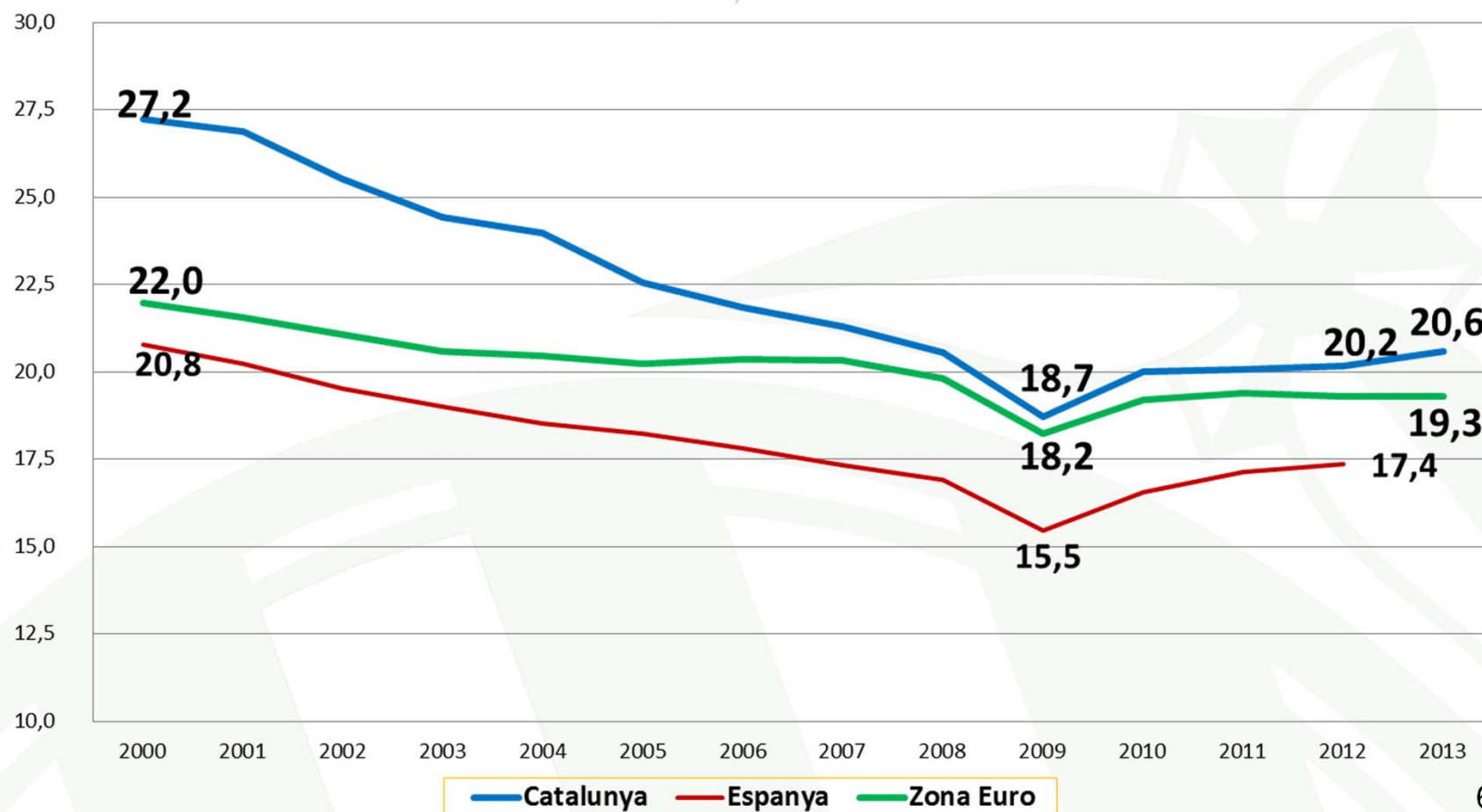
Una economia productiva molt diversificada

Indústria	Ingressos d'exploració 2011	Persones ocupades 2011
Indústries de productes alimentaris	16,20%	14,80%
Indústries químiques	13,20%	7,40%
Producció i distribució d'energia elèctrica i gas	12,40%	1,70%
Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	9,90%	8,20%
Fabricació productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	5,60%	11,70%
Indústries extractives i refinació del petroli	5,20%	0,90%
Fabricació de productes farmacèutics	5,00%	4,50%
Indústria del paper i de les arts gràfiques	4,50%	7,20%
Fabricació material i equip elèctric, electrònic i òptic	4,20%	5,20%
Indústries tèxtils, cuir i calçat. Confecció peces de vestir	3,70%	7,30%
Fabricació productes de cautxú i matèries plàstiques	3,40%	5,10%
Metal·lúrgia	3,20%	1,40%
Fabricació de maquinària i equips no classificats en altres apartats	3,20%	5,40%
Fabricació de begudes i indústria del tabac	2,30%	2,10%
Subministrament d'aigua; sanejament i gestió de residus	2,10%	4,50%
Indústries d'altres productes minerals no metàl·lics	2,00%	3,20%
Fabricació de mobles i indústries manufactureres diverses	1,60%	4,10%
Reparació i instal·lació de maquinària i equips	1,00%	2,60%
Indústria de fusta i suro, excepte mobles; cistelleria	0,70%	1,90%
Fabricació altres materials transport, exc. vehicles motor	0,40%	0,70%

Font: Idescat, a partir de dades de l'Enquesta Industrial d'Empreses de l'INE

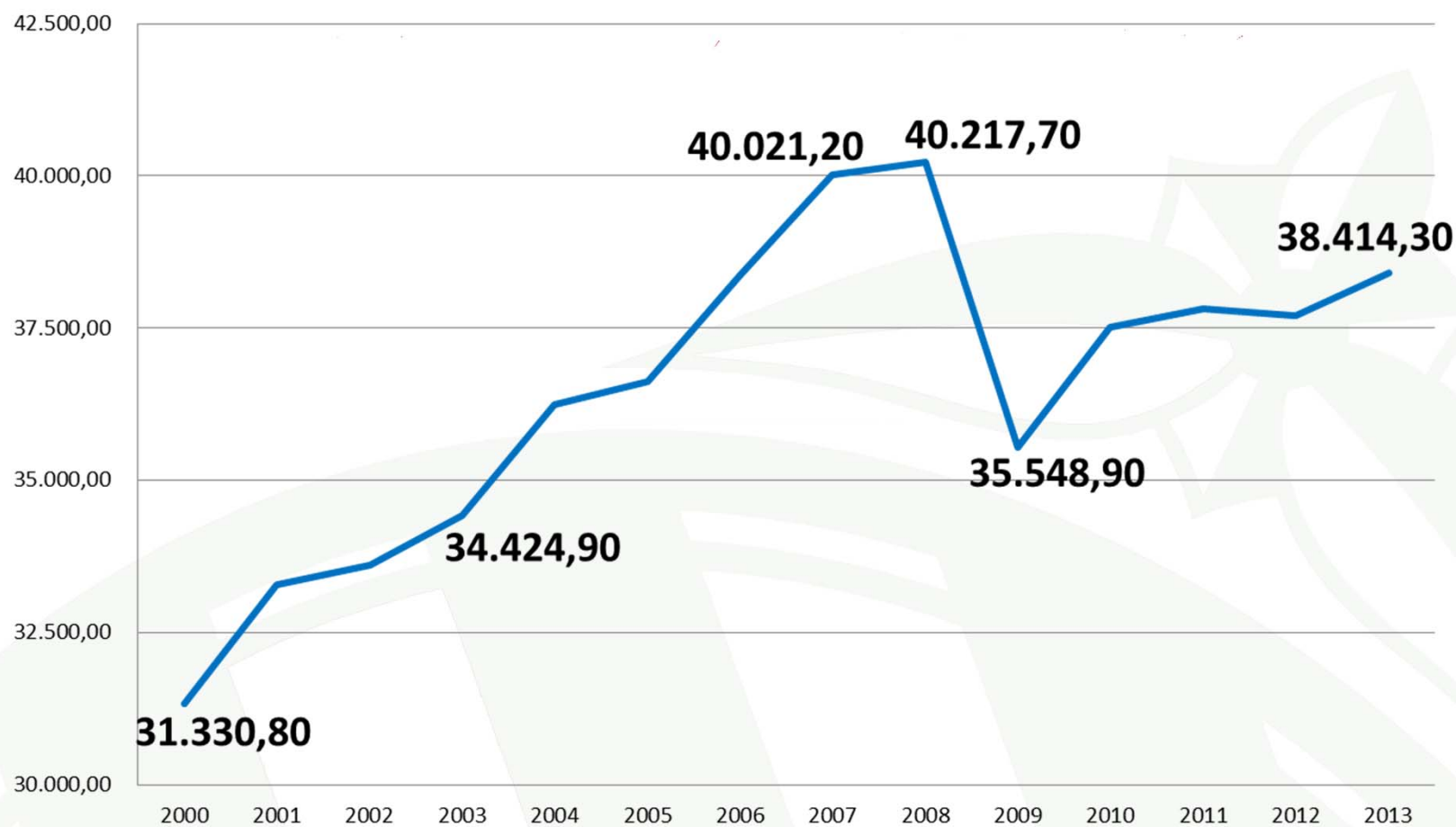
Evolució del VAB industrial 2001-2013

(% sobre total de sectors)

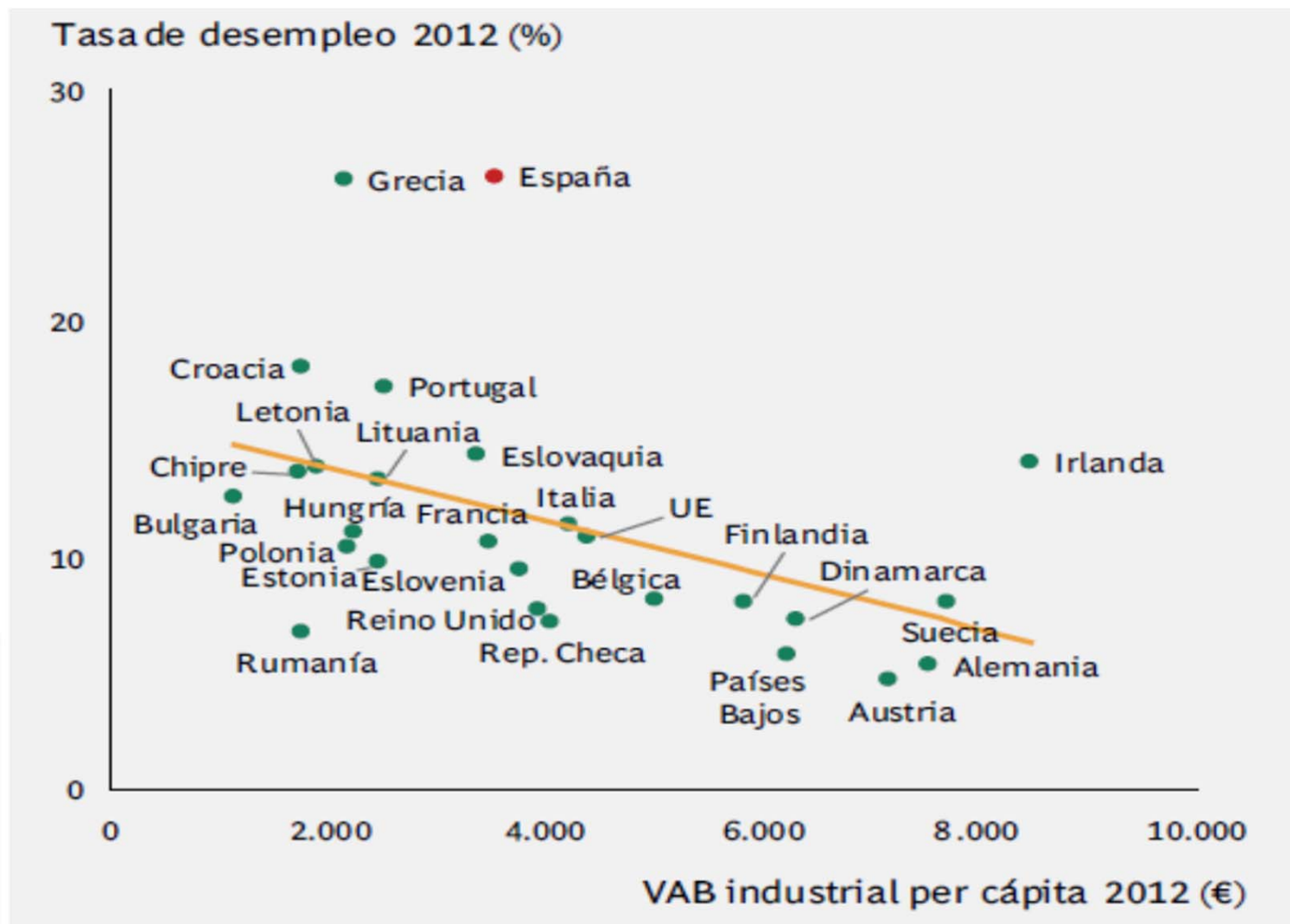

Valor afegit brut de la indústria CAT 2001-2013

(en milions d'euros constants)

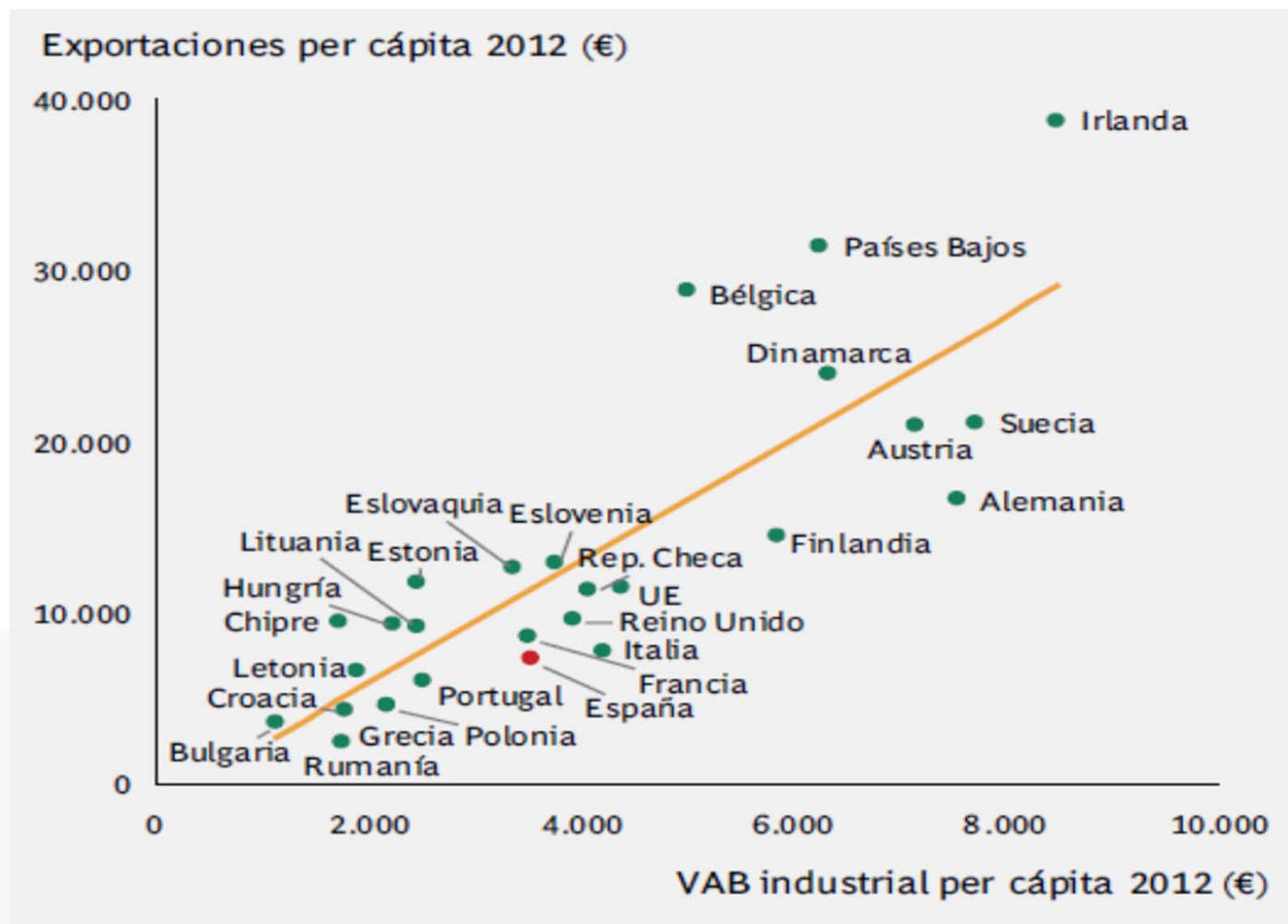

La indústria és essencial per a la recuperació econòmica I

Font: "Estudio para el fortalecimiento y desarrollo del sector industrial en España". The Boston Consulting Group, 2013.

La indústria és essencial per a la recuperació econòmica II

Font: "Estudio para el fortalecimiento y desarrollo del sector industrial en España". The Boston Consulting Group, 2013.

La indústria és essencial per al model de societat

La indústria genera externalitats socials i culturals positives que van més enllà de l'economia:

1. Millora la qualitat democràtica, atesa la riquesa d'agents socioeconòmics i la robustesa de la classe mitjana.
2. Genera lleialtats a llarg termini; en són un bon exemple els convenis signats en l'automoció.
3. La innovació en la indústria és un treball en equip.
4. Genera una cohesió social més alta que una societat "finançaritzada".
5. És un aliat mediambiental, pels esforços realitzats per reduir les emissions.

Font: BLANCO R., POVEDA C. "Anàlisi comparada dels factors de competitivitat a la indústria catalana". Memòria Econòmica de Catalunya 2012. Consell General de Cambres, 2013.

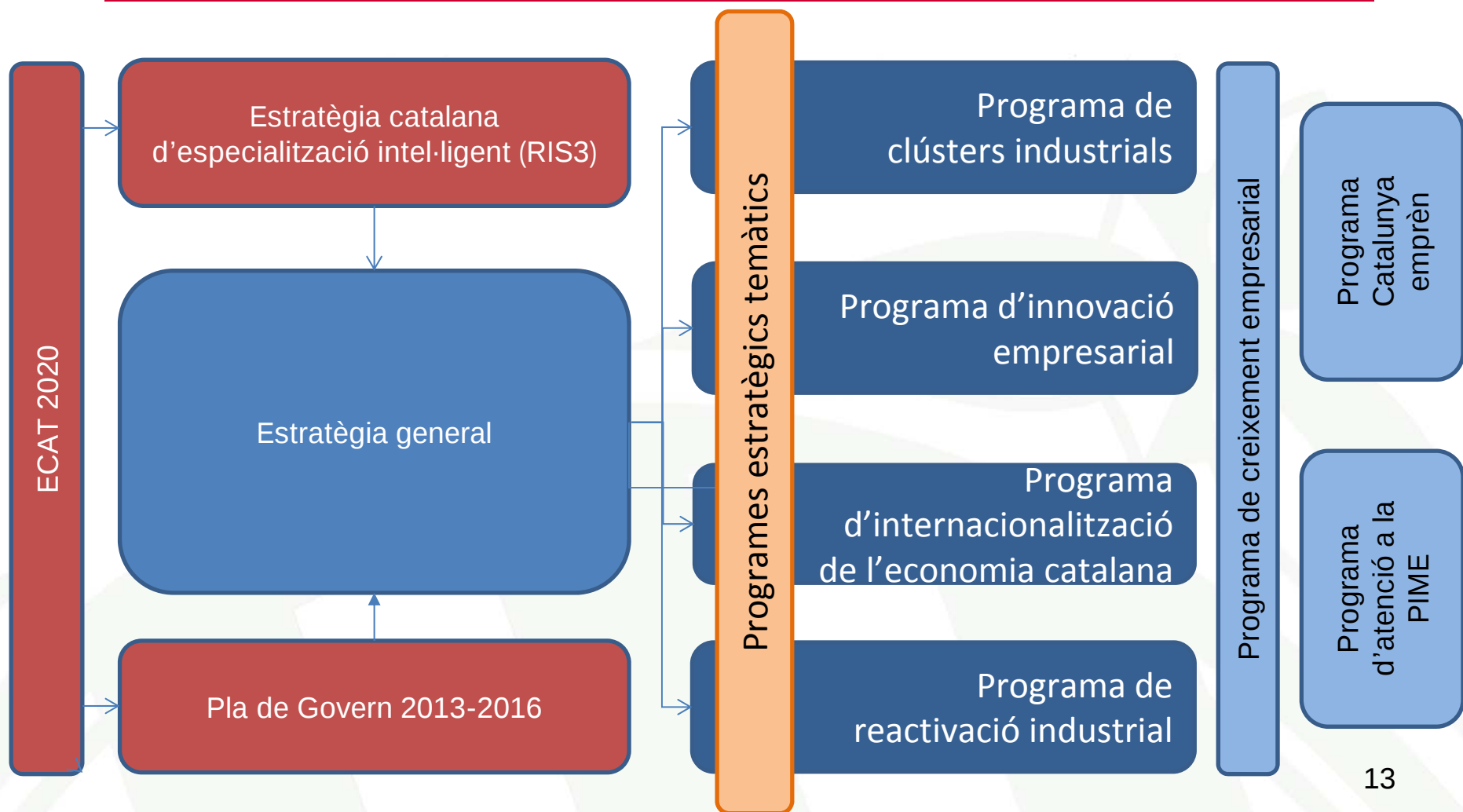
2. Una estratègia industrial per a Catalunya

Coherència amb les prioritats d'Europa 2020

1. Creixement intel·ligent, basat en el coneixement i la innovació (compatible amb la manufactura).
2. Creixement sostenible, eficient en l'ús dels recursos i respectuós amb el medi ambient (economia verda).
3. Creixement integrador, que crea ocupació i genera cohesió econòmica, social i territorial.

Amb l'estratègia Catalunya 2020 (ECAT2020) Catalunya ha fet seves aquestes prioritats.

ARQUITECTURA DE LA POLÍTICA INDUSTRIAL A CATALUNYA

Àmbits estratègics

Alimentació	Inclou la indústria agroalimentària, però també altres components de la cadena de valor com ara els sectors primaris, la gran distribució, les indústries de l'envasat i l'embalatge, la maquinària per a l'alimentació, els additius i les matèries primeres, la gastronomia i la restauració.
Química, energia i recursos	Inclou les activitats de gestió dels recursos energètics i naturals, i dels residus. En particular, activitats de més valor afegit i contingut innovador, com ara l'eficiència energètica, la cogeneració, la domòtica, les energies renovables, la química orgànica i la fusió nuclear.
Sistemes industrials	Són les activitats que tenen com habilitat genèrica la gestió i el desenvolupament de sistemes industrials eficients (química, maquinària i equips, robòtica, productes informàtics, electrònics i òptics, i material i equips elèctrics). S'hi inclouen especialment les activitats relacionades amb l'enginyeria de procés i la tecnologia avançada de fabricació.
Indústries relacionades amb el disseny	Són indústries que tenen en comú un fort vincle amb el disseny com a factor transversal clau: els sectors del tèxtil, la confecció, la pell, el calçat, la joieria, l'artesanía i el moble.
Indústries relacionades amb la mobilitat sostenible	Inclou el sector de l'automoció i les activitats relacionades, però també té implicacions en l'electroquímica, l'energia, l'electrònica, els nanomaterials, Internet, la telefonia mòbil, etc.
Indústries de la salut	Química fina, preparats farmacèutics, universitats, parcs científics i tecnològics, centres de recerca, indústria de tecnologies mèdiques, hospitals i clíniques, assegurances i serveis relacionats.
Indústries basades en l'experiència	Inclou les indústries creatives i culturals (edició, arts gràfiques, multimèdia, audiovisual, producció àudio i vídeo), i serveis clau a Catalunya com ara el turisme i els esports.

Marc de referència: RIS3CAT

(Research and Innovation Smart Specialization Strategy)

L'esquema de treball adoptat a Catalunya: estructuració en 4 eixos que permeten combinar focalització amb transversalitat:

Eix 1. Àmbits sectorials líders: reforçar les activitats en què Catalunya presenta massa crítica empresarial, avantatges competitius i potencial de creixement, i en coherència amb els 7 àmbits RIS 3:

- ❑ Alimentació
- ❑ Química, energia i recursos
- ❑ Sistemes industrials
- ❑ Indústries relacionades amb el disseny
- ❑ Indústries de la mobilitat sostenible
- ❑ Indústries de la salut
- ❑ Indústries basades en l'experiència

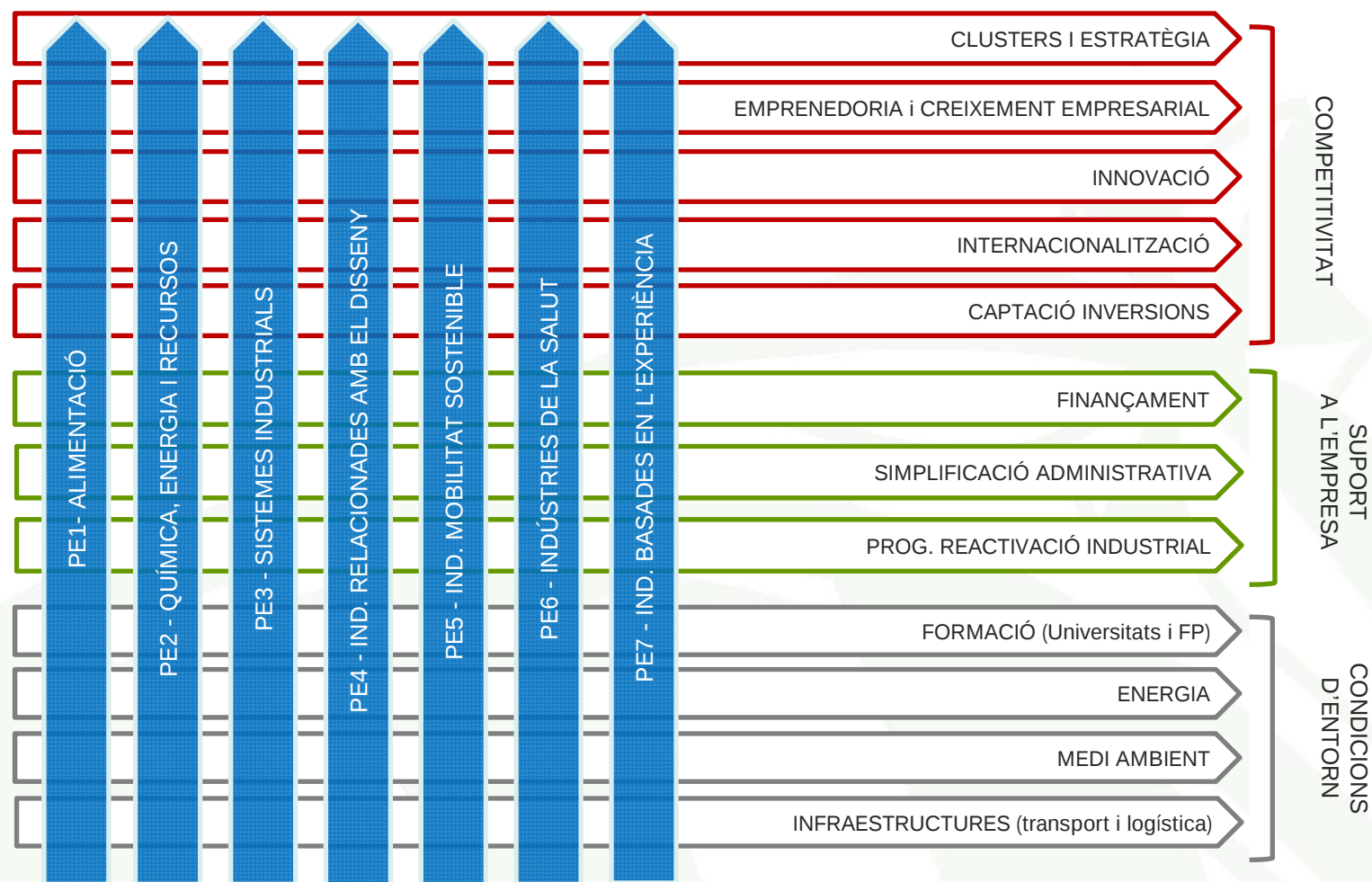
Eix 2. Clústers emergents: impulsar activitats emergents a partir de l'exploració d'àmbits nous en els quals Catalunya té oportunitats concretes.

Eix 3. Tecnologies transversals facilitadores: impulsar tecnologies amb capacitat transformadora del teixit empresarial:

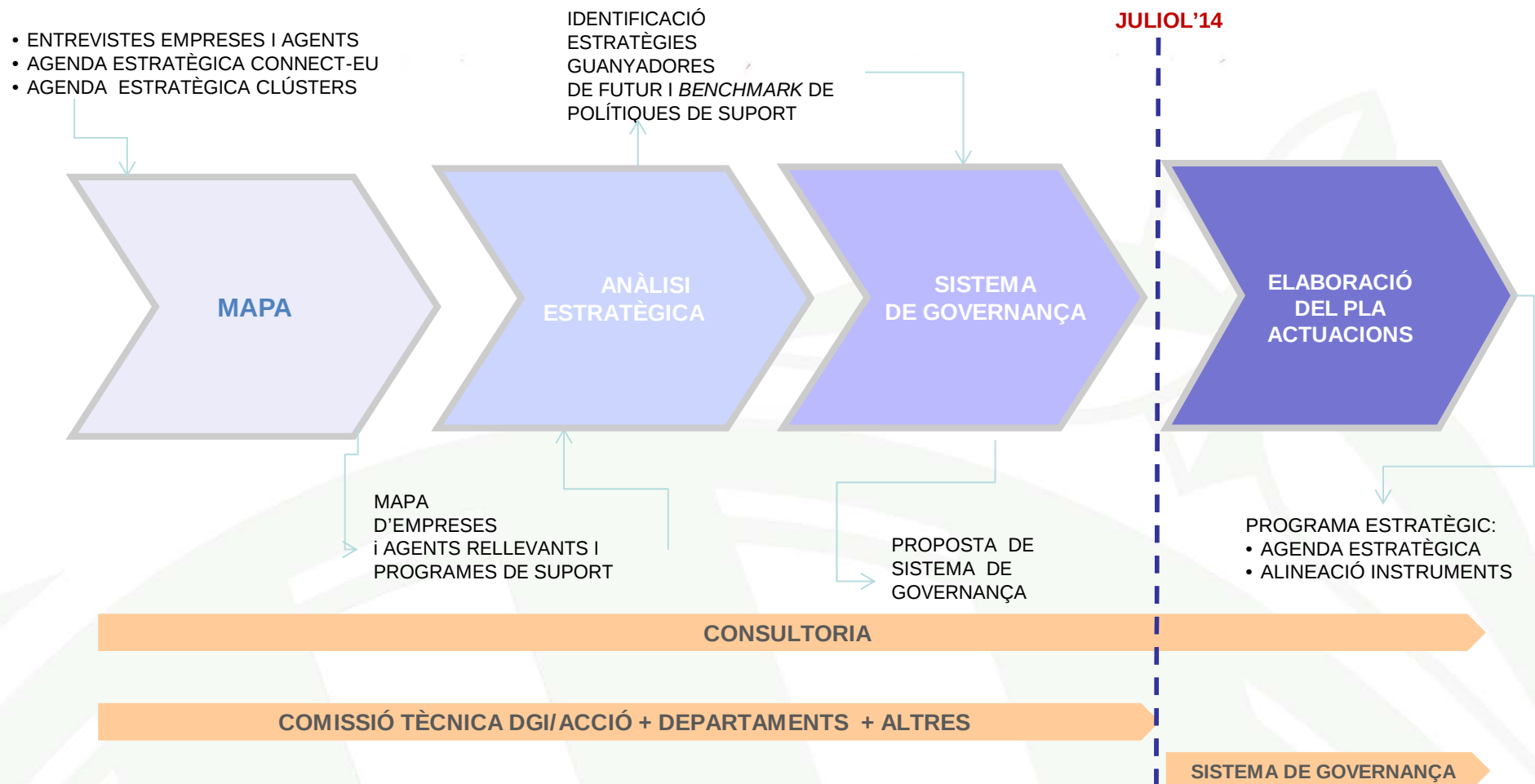
- ❑ TIC (inclou electrònica)
- ❑ Nanotecnologia
- ❑ Materials avançats
- ❑ Fotònica
- ❑ Biotecnologia
- ❑ Manufactura avançada

Eix 4. Millora general de l'entorn d'innovació: innovació no tecnològica

Coherència entre els 7 àmbits estratègics i els instruments de política industrial

Esquema del procés

Model de governança

Comitè Directiu

- ✓ Administracions públiques
- ✓ Empreses (representació del sector)
- ✓ Institucions

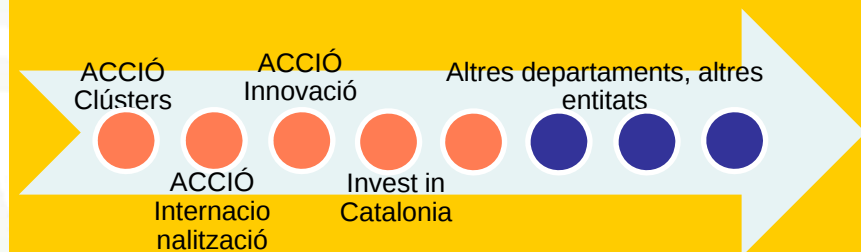
El Comitè es reuneix de forma periòdica amb freqüència segons recursos econòmics destinats a la iniciativa i la seva missió és decidir les àrees estratègiques a treballar i avaluar l'evolució dels projectes i activitats realitzats.

Equip Tècnic – Coordinació pública

Equip d'unes 6-8 persones, integrat idealment per:

- ✓ Departament d'Empresa i Ocupació
- ✓ Altres departaments
- ✓ Altres entitats públiques

Encarregat de coordinar i dinamitzar la governança, establint un pla d'actuacions, coordinant l'execució dels projectes/activitats prioritzades, etc.

ACCIÓ

Agència per a la
competitivitat de l'empresa

innovació networking empresa internacionalització estratègia servei global orientació negoci

Ajuts i finançament

Internacionalització

Innovació i Tecnologia

Creixement Empresarial

Agenda d'activitats

ACCIÓ

Inici

Imprimir

Compartir

- Ajuts i finançament
- Internacionalització
- Innovació i Tecnologia
- Creixement Empresarial
- Agenda d'activitats
- ACCIÓ

NOVA política industrial sectorial 2014-2020

➤ Una estratègia industrial per a Catalunya

➤ Alimentació

➤ Sistemes Industrials

➤ Salut

➤ Indústries de l'Experiència

➤ Indústries Basades en el Disseny

➤ Mobilitat Sostenible

➤ Energia i Recursos

➤ Enquesta

Una estratègia industrial per a Catalunya

La Unió Europea treballa per fer d'**Europa un territori capaç de competir amb els grans centres econòmics mundials**, els Estats Units, Japó, i les potències emergents com ara Brasil, Rússia, Índia o Xina. Per aconseguir-ho, la prioritat immediata és tornar a **créixer i crear llocs de treball**, sense oblidar desafiaments molt importants com la competència global, el canvi climàtic o l'envelliment de la població. **Per fer-ho a Catalunya, volem comptar amb la teva opinió**.

L'estratègia **Europa 2020** és la resposta de la Comissió Europea a aquests grans reptes i se centra en la promoció d'un **creixement industrial intel·ligent, sostenible i integrador**. Per a aconseguir-ho, la Comissió Europea **reorienta la política de cohesió**, fent que els estats i les regions treballin en un procés d'especialització intel·ligent que es coneix com a **RIS3 (Research and Innovation Smart Specialization Strategy)**.

Participa

Ajuda'ns a millorar la
política industrial sectorial
del Govern de la Generalitat

CONTACTEU-NOS

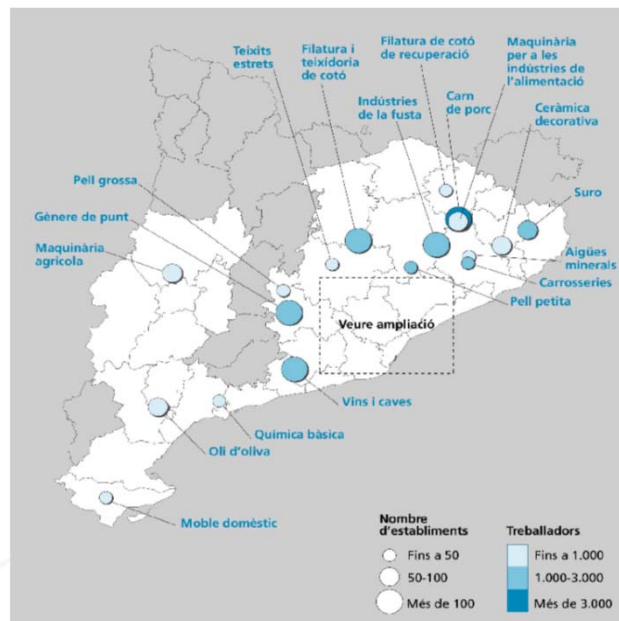
manel.clavijo@gencat.cat

3. Polítiques instrumentals

- a) Programa de clústers de Catalunya
- b) Programa d'innovació empresarial
- c) Programa d'internacionalització
- d) Programa de reactivació industrial
- e) Programa de creixement empresarial

a) Programa de clústers de Catalunya

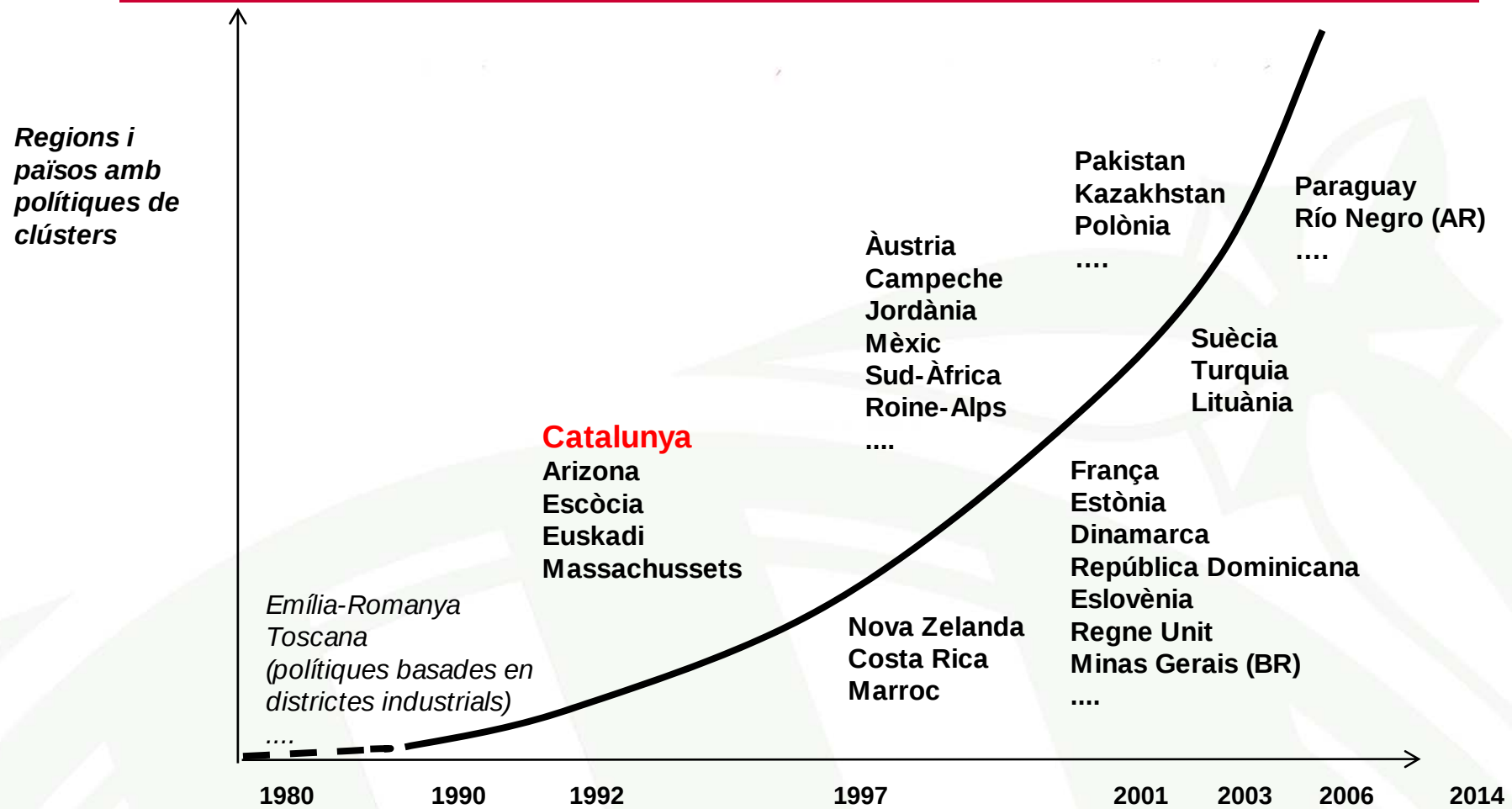
Per què una política de clústers a Catalunya?

Font: J.M. Hernández, J. Fontrodona, A. Pezzi, Mapa dels sistemes productius locals industrials a Catalunya, 2005.

- **Teixit productiu català està molt clusteritzat** (40% de la xifra de negoci concentrada en clústers)
- **Economia formada essencialment per pimes** (99% de les empreses)
- **Economies d'escala** en analitzar i actuar en grups d'empreses amb reptes estratègics similars

Catalunya, pionera a treballar en política de clústers

QUADRE IL·LUSTRATIU. Font: base dades iniciatives clúster TCI, USAID, ECO.

El nou programa CATALUNYA CLÚSTERS

Requisits d'accés

- ☐ Alineament amb la política de clústers de la Generalitat de Catalunya.
- ☐ Massa crítica suficient en termes de dimensió de mercat, cadena de valor i nombre de socis.
- ☐ Representativitat a nivell del territori català.
- ☐ Personalitat jurídica pròpia sense afany de lucre i junta directiva integrada majoritàriament per empreses.
- ☐ Presència d'un pla estratègic i d'un gerent professional.
- ☐ Certificació d'excel·lència *Bronze Label* concedida per la Comissió Europea.

El nou programa CATALUNYA CLÚSTERS

Serveis que ofereix

- ❑ Utilització de la nova marca associada al Programa:

- ❑ Orientació estratègica
- ❑ Capacitació i formació dels gerents dels clústers (*clusters managers*)
- ❑ Tutoria i assessorament en matèria de cooperació internacional i d'innovació
- ❑ Activitats de *networking* en l'àmbit nacional i internacional.

Situació actual dels clústers a Catalunya

El Departament d'Empresa i Ocupació treballa regularment amb unes 25 organitzacions clúster que reuneixen **més de 1.200 empreses amb una facturació agregada d'aproximadament 50.000 M€.**

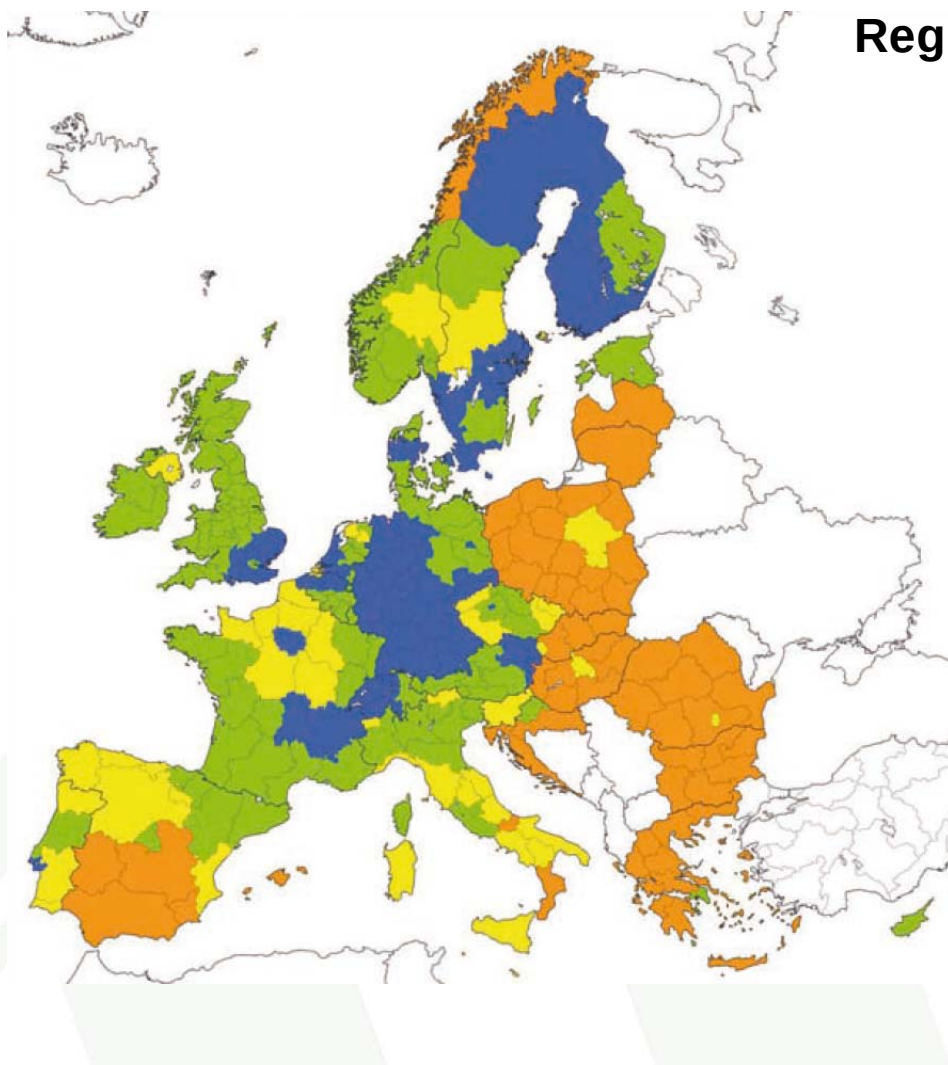
- Aquicultura
- Càrnies
- *Gourmet*
- Nutrició i salut
- *Foodservice*
- *Packaging*
- Vi
- Moble
- Domòtica
- Il·luminació
- TIC
- Maquinària agrícola
- Materials avançats
- Òptica i fotònica
- Disseny

- Béns d'equip
- Eficiència energètica
- Fotovoltaic
- Aigua
- Motocicletes
- Automoció
- Ferroviari
- Tèxtil moda
- Salut mental
- Tecnologies de la salut
- Biotecnologia
- Productes infantils
- Esport
- *Beauty*
- TIC educació

b) Programa d'innovació industrial

Capacitat d'Innovació respecte Europa

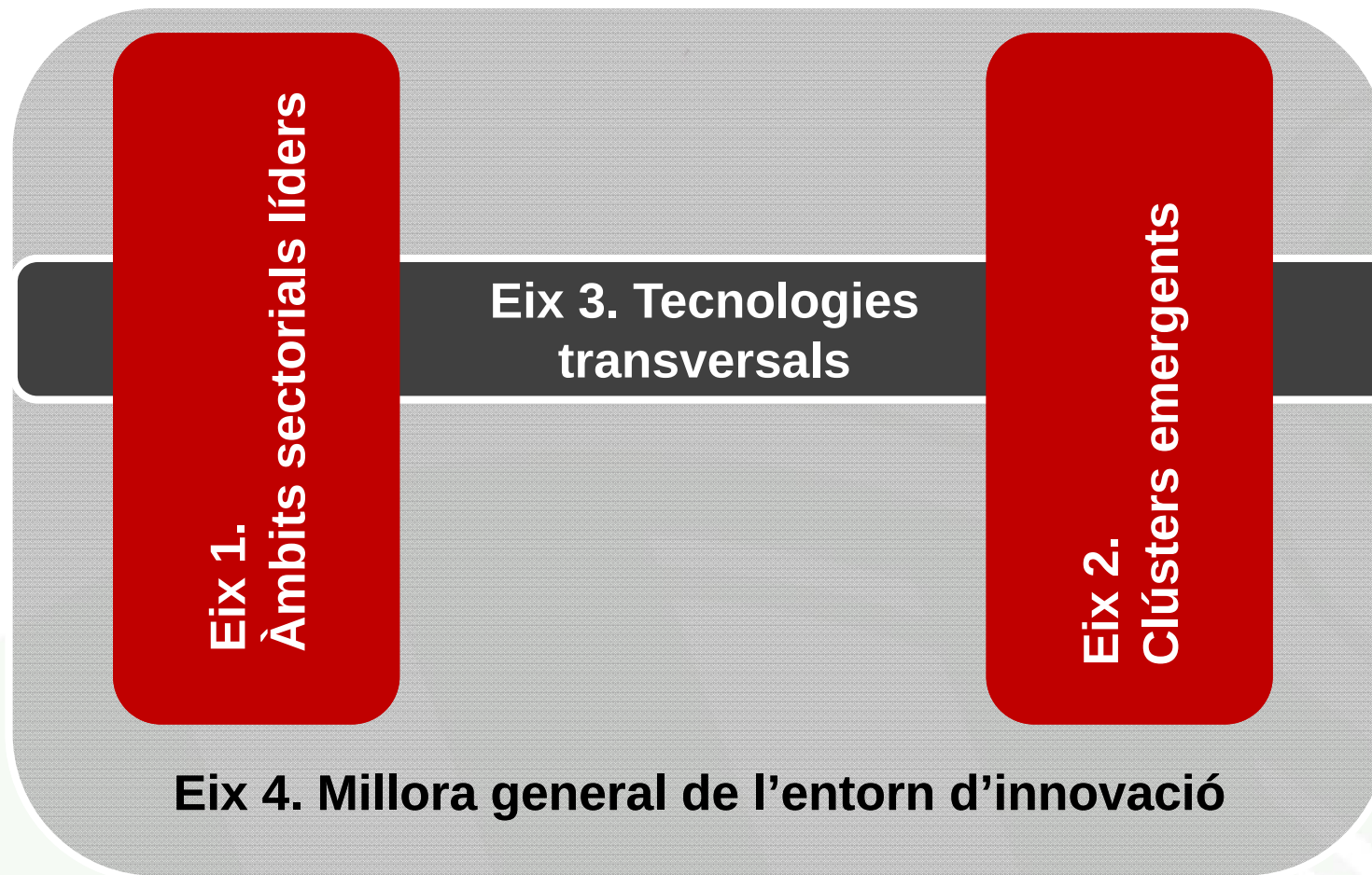
Regional Innovation Scoreboard 2012

- Catalunya es classifica dins la categoria de **medium innovation follower**, darrere Madrid, Navarra i el País Basc, que són considerats *high innovation followers*.
- Variables emprades:
 - % de població amb estudis superiors.
 - % de despesa en R+D del sector públic i en el sector privat.
 - % de pimes innovadores.
 - Nombre de nous productes llançats.
 - Nombre de patents.
 - Grau de col·laboració entre empreses en projectes d'innovació.
- Durant el període **2011-2012**, Catalunya ha perdut posicions respecte als països europeus més innovadors, i s'ha ampliat el *gap* amb els **innovation leaders**.

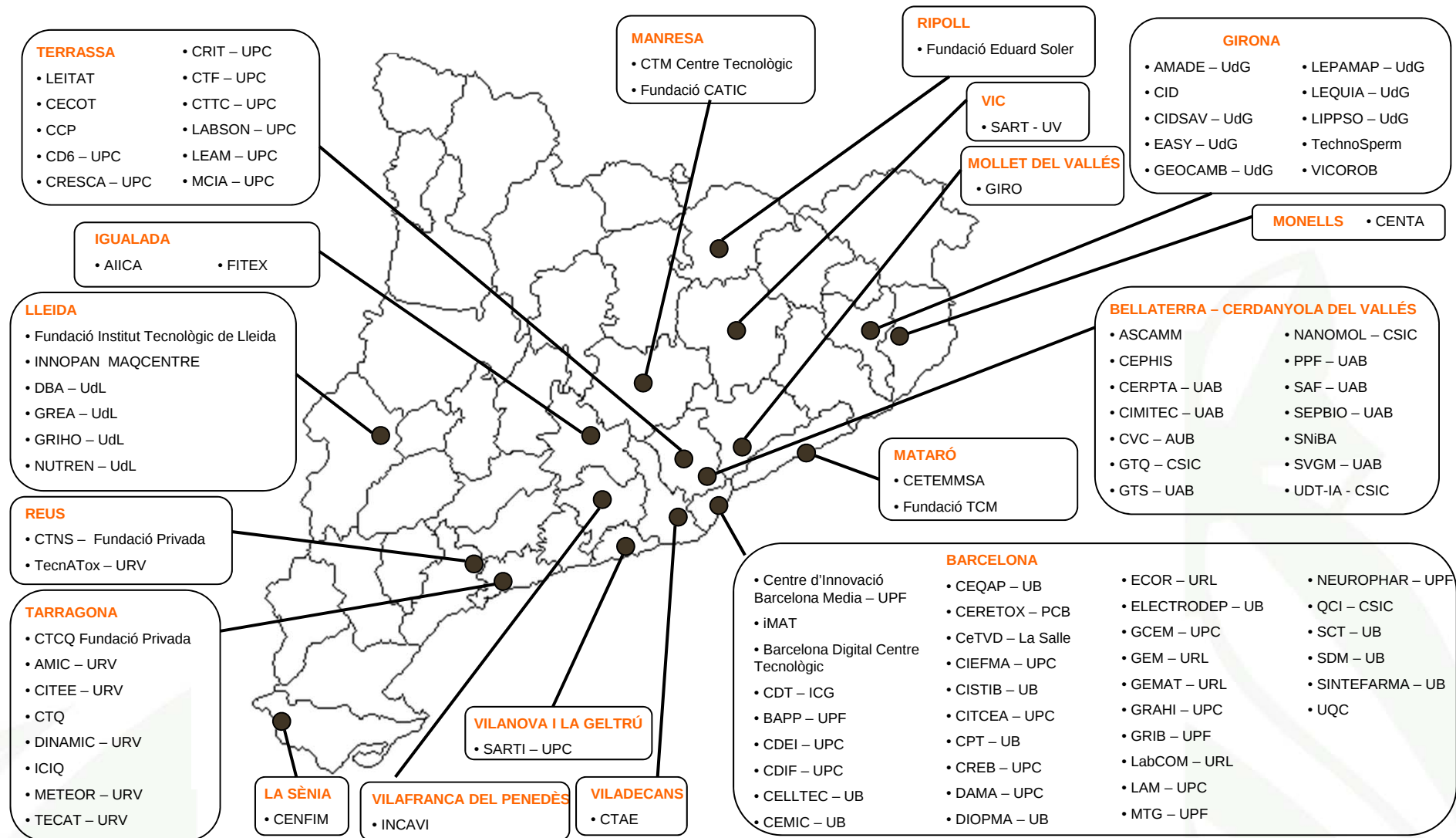
**El repte per al 2020 és esdevenir
Innovation Leader**

RIS3CAT. Relació entre els quatre eixos

Els membres de TECNIO

6 CTA i 79 centres IT

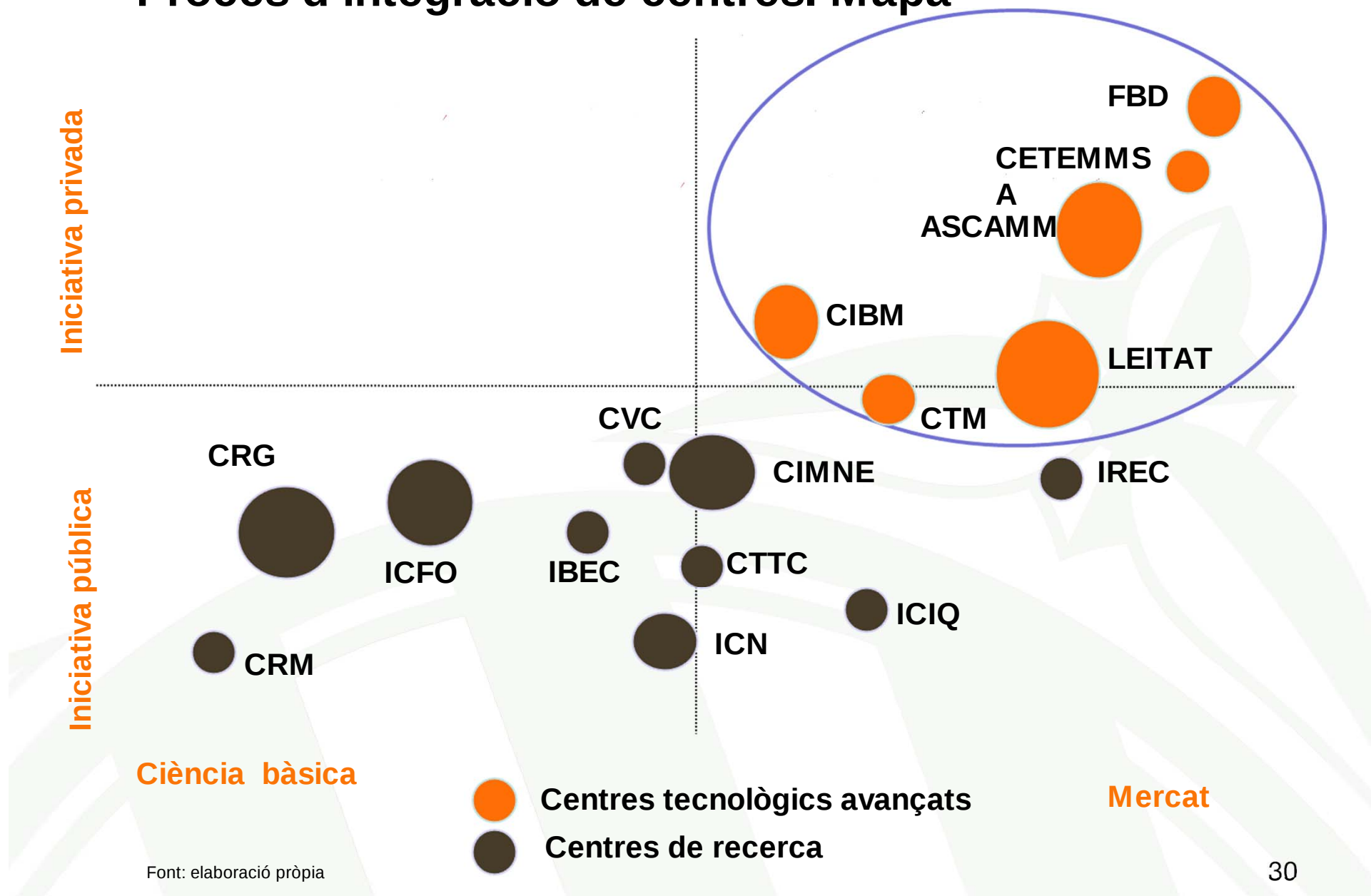
Model català d'R+D+I

Xarxa TECNIO de centres tecnològics

❑ Condicions del model

1. Els centres resultants del procés d'Integració de TECNIO han de tenir una forta vocació de treball continuat i articulat amb el teixit industrial català, representat per **empreses mitjanes**, a fi de desenvolupar tecnologia diferencial a demanda d'aquestes empreses i contribuir a la seva competitivitat .
2. D'altra banda els nous centres TECNIO hauran també de tenir una vocació de servei a les **pimes** en general amb l'objectiu de millorar els índexs d'innovació a Catalunya.
3. Al mateix temps la integració de centres TECNIO ha de contribuir a situar-los com la **interfície de treball** entre la recerca bàsica produïda a Catalunya pels agents d'R+D i les empreses catalanes a fi d'acostar aquesta recerca a les necessitats empresarials.
4. Els nous centres TECNIO hauran també de contribuir a la **formació** de tècnics i enginyers acabats de titular, a fi de facilitar la inserció d'aquests al mercat laboral a través de contractes en pràctiques en els mateixos centres.
5. Finalment, els processos d'integració dels centres TECNIO contribuiran a una major dimensió i capacitat tecnològica d'aquests, fet que facilitarà la **internacionalització** de la seva activitat ja sigui per comercialitzar tecnologia com per crear aliances estratègiques per a futurs desenvolupaments.

Procés d'integració de centres. Mapa

Font: elaboració pròpia

Marc financer el 2020

1. El finançament basal dels centres TECNIO dotat amb recursos públics ha de representar un 30% de la facturació d'aquests centres equivalent a models referents a Europa com ara Fraunhofer.
2. L'objectiu de facturació dels centres TECNIO el 2020 s'espera que sigui del voltant de **500 milions d'euros** (actualment 59 milions d'euros) xifra proporcional al PIB industrial de Catalunya que pot absorbir els seus serveis (nivell equivalent a regions innovadores líders i/o seguidores d'innovació a Europa).
3. Els recursos públics destinats als instruments d'estímul de la demanda empresarial d'innovació serien equivalents als de suport a l'oferta tecnològica.

OBJECTIU 2020 DE PRESSUPOST PROGRAMA INNOVACIÓ EMPRESARIAL: 350 M€ ANUALS

Regions *innovation leaders* o *innovation followers* referents (Regional Innovation Score Board)

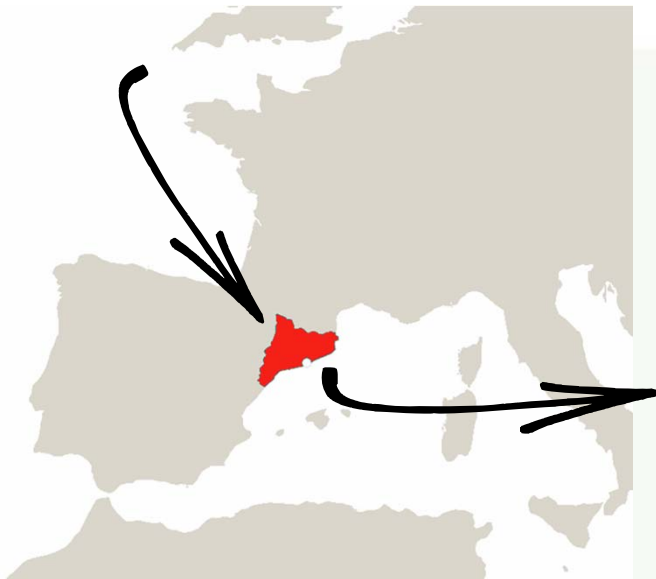
Regió	PIB	PIB Industrial	Habitants	% Inversió en R+D sobre PIB	Pressupost Públic Innovació 2013
Flandes (NL)	202.594 Md'€	38.500M€	6,3M	2,15	436M€
País Basc (E)	66.575 M€	15.941M€	2,1M	2,12	200M€

c) Programa d'internacionalització

Enfortir i posicionar internacionalment les empreses i l'economia catalana

- Promoure i atraure inversió productiva a Catalunya (*inward investment*)
- Donar suport a les reinversions empresarials a Catalunya

- Fomentar i diversificar l'exportació de l'empresa catalana
- Fomentar la inversió directa de l'empresa catalana a l'exterior (*outward investment*)
- Incrementar la participació catalana en la contractació pública internacional
- Impulsar la transferència tecnològica internacional per part d'empreses i centres tecnològics catalans

Categorització dels CPN

Línies estratègiques

- 1. Transformació progressiva del model d'internacionalització.** Impuls de la implantació d'empreses catalanes a l'estranger i de la seva participació activa a concursos públics internacionals com a fórmula per contribuir al seu creixement a Catalunya
- 2. Definició de mercats i sectors prioritaris per l'estratègia econòmica de Catalunya.** Foment i assessorament actiu de l'activitat exportadora cap a països d'alt creixement; diversificació de les destinacions de les nostres exportacions; i consolidació de la presència internacional dels sectors estratègics (RIS-3)
- 3. Posicionament de la tecnologia catalana al món.** Comercialització tecnològica i creixement del pes de les exportacions de productes d'alt contingut tecnològic sobre el total.
- 4. Impuls de la política d'atracció i manteniment d'inversió estrangera.** Especial incidència a l'atracció de projectes creadors de llocs de treball i amb alt contingut d'R&D.
- 5. Enfoc sobre la millora de l'entorn per la internacionalització.** Reforç dels mecanismes i serveis que facin competitives les empreses que incorporin la internacionalització a la seva estratègia corporativa
- 6. Maximització de la imatge i el pes empresarial de Catalunya a l'exterior**
- 7. Fer dels Centres de Promoció de Negocis la màxima expressió de la defensa dels**

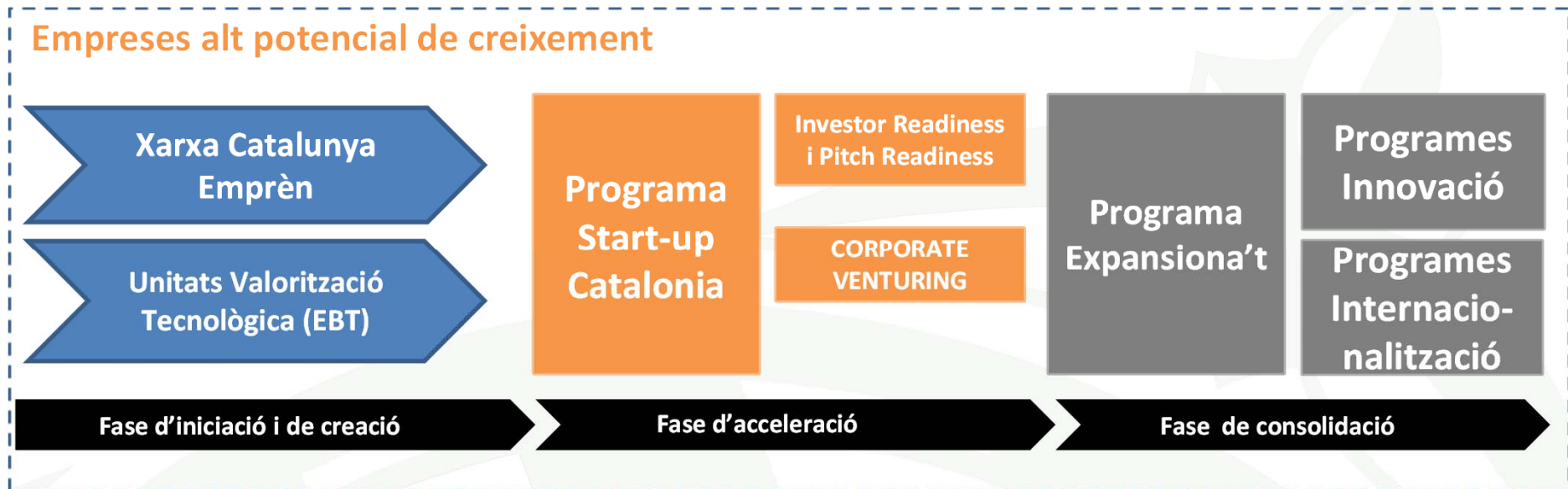
d) Programa de reactivació industrial

1. Detecció d'empreses en situació de risc o oportunitat.
2. Captació de projectes d'inversió a Catalunya.
3. Impuls a la reemprenedoria industrial.
4. Oportunitats i disponibilitat de sòl industrial urbanitzat (INCASÒL).
5. Proposta d'atractiu industrial local.
6. Estratègia de finançament orientada a la recuperació industrial (ICF).
7. Alineació amb els instruments de reindustrialització del Govern estatal.
8. Posada en marxa instruments legals.
9. Col·laboració amb els 13 jutjats mercantils de Catalunya.

Resultats *marketplace* UP

	Abans de la col·laboració amb els jutjats mercantils	A partir de la col·laboració amb els jutjats mercantils
UP adjudicades	13	60
Llocs de treball en risc	2.076	3.131
Llocs de treball mantinguts	1.467	2.331

e) Programa de creixement empresarial

La xarxa d'acceleradores 2014

Girona: Parc Científic i Tecnològic de la UdG

Maresme: Tecnocampus de Mataró

Àmbit B-30: ESADECREAPOLIS

Baix Llobregat: Parc de la UPC

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació